

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN – NEDERLAND
20 juni 2022 (mondelinge uitspraak 14 juni 2022)

Zitting: 14 juni 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ...
De mondelinge behandeling vindt via beeld -en geluidsverbinding plaats.

Klachtnummer: KC 2022 – 041

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klaagster is het niet eens met de opname op een gesloten afdeling.
2. Klaagster is het niet eens met de aangezegde medicatie. Zij stelt dat zij afgelopen zondag onterecht met tussenkomst van zes man is platgespoten, omdat zij vragen had gesteld. Klaagster zegt dat er niets met haar aan de hand is. Klaagster wil een billijke schadevergoeding.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 7 juni 2022 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 8 juni 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 8 juni 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 14 juni 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 10 juni 2022 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 14 juni 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster en aangeklaagde medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de uitvoering van de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De psychiater heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van medicatie niet op te schorten tot het moment van zitting

De beslissing van de voorzitter is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op Zij heeft een psychiatrische voorgeschiedenis en is tot 2019 langdurig in behandeling geweest bij het FACT team, waarschijnlijk als gevolg van recidiverend psychotische ontregelingen bij een schizoaffectieve stoornis. Dit is niet geheel zeker; zij heeft haar dossiers laten vernietigen en geeft dit zelf aan.

Klaagster is in haar denken tachyfreen, verhoogd associatief en inhoudelijk zijn er wanen. Zij is op 31 mei 2022 na een huisbezoek en naar aanleiding van de crisisbeoordeling opgenomen vanwege overlast en dreigend gevaarlijke situaties in de thuissituatie.

Op 31 mei 2022 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen die geldig is tot en met 3 juni 2022, waarbij, onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn toegewezen.

De zorgverantwoordelijke heeft klaagster op 31 mei 2022 onderzocht en op 31 mei 2022 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 31 mei 2022 wordt aan klaagster de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 31 mei 2022 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

Op 3 juni 2022 heeft de rechtbank Gelderland een machtiging tot het voortzetten van de crisismaatregel verleend voor drie weken, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn toegewezen. De schriftelijke beschikking is nog niet ontvangen, er is een Kennisgeving mondelinge uitspraak (KMU).

Op 3 juni 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 3 juni 2022 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 3 juni 2022 wordt aan klaagster de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 3 juni 2022 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 31 mei 2022 en 3 juni 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het opnemen op een gesloten afdeling in de accommodatie en het toedienen van medicatie vanwege een psychische diagnose: schizofrenie met hallucinaties en paranoïde wanen. Ernstig nadeel bestaat uit gevaar voor zichzelf en anderen, dreigende gevaarlijke situaties in de thuissituatie en overlast. Er is geen sprake van vrijwilligheid. Doelmatigheid: opname op de gesloten afdeling en medicatie is doelmatig en zorgt ervoor dat de spanning en het verbaal bedreigend gedrag vermindert. Er is geen sprake van ziektebesef of ziekte-inzicht.

Het gedrag van klaagster leidt als gevolg van een psychische stoornis tot ernstig nadeel.

Verplichte zorg is het uiterste middel. Er zijn geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid, geen minder ingrijpende alternatieven die het beoogde effect hebben, verlenen van

verplichte zorg is evenredig gelet op het doel en het is redelijkerwijs te verwachten dat de verplichte zorg effectief zal zijn.

Een zorgmachtiging is aangevraagd.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat haar klacht met name over de opname gaat, omdat zij van oordeel is dat deze onterecht is. Zij zegt dat zij hier niet vrolijk wordt, maar dat zij de moed en de humor erin houdt. Er gebeuren volgens haar rare en vreemde dingen en het is buigen of barsten. Zij vertelt dat zij na twee weken in de kliniek gesloopt is, dat zij op is en erg moe. Op de vraag of zij weet waarom zij is opgenomen antwoordt zij dat zij dat niet weet.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij niet psychotisch is en dat zij Haldol absoluut niet nodig heeft. Zij weet wie zij is en zegt dat zij gezond is van 'geest en leden'. Zij zegt dat zij altijd beleefd en vriendelijk is. En dat nu iedereen lelijk tegen haar doet en dat zij door allerlei cliënten wordt beschuldigd, zonder dat zij weet waarvan.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij de afgelopen jaren, zoals zij dit noemt, geterroriseerd is door haar buurvrouwen die in de tweede helft van 2020, in de coronatijd, viermaal de politie hebben gebeld in verband met overlast die zij zou veroorzaken en waar ook de verhuurder (Uwoon) bij betrokken werd. Zij vertelt dat de politie telkens voor niets werd gebeld en steeds constateerde dat er niets aan de hand was en weer wegging.

Klaagster vertelt dat zij altijd gewoon heeft gewerkt en vrijwilligerswerk heeft gedaan. Op de vraag wat voor vrijwilligerswerk zij heeft gedaan antwoordt zij dat het er niet toe doet wat zij deed.

Gevraagd hoe klaagster haar toekomst ziet antwoordt zij dat zij in de kliniek een kamer boven wil hebben en op zichzelf wil zijn. Zij wil graag terug naar huis, maar nu nog niet, want de komende tijd zal zij eerst iedere dag de boel thuis gaan opruimen, zodat zij over ongeveer drie maanden terug kan. Zij wil dan ook contact opnemen met de verhuurder over de huurprijs die volgens haar te hoog is ten opzichte van andere huurders en over de smaad- en lastercampagne tegen haar.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij het verleden een PTSS heeft gehad en dat zij tweemaal een TS poging heeft gedaan. Zij zegt het verleden allemaal te hebben verwerkt. Op de vraag of zij vertrouwelingen heeft of ondersteuning antwoordt zij dat zij zichzelf heeft, dat zij een einzelgänger is, die geniet en zegt: "Christ is in me". Zij vertelt dat zij een heftig leven heeft, maar dat zij reflecteert en zorgt dat zij gezond is.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd, antwoordt zij dat zij niet alles heeft gezegd, maar dat het voor nu genoeg is en dat het belangrijkste is gezegd.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. D. dat zij niet betrokken is geweest bij de opname van klaagster, maar dat zij haar wel na binnenkomst heeft gesproken. Het contact met de burens was goed en het is niet duidelijk waardoor plotseling een knip is ontstaan. Na een vijftal meldingen van overlast in de buurt, over haar schreeuwen, bedreigen van burens en verwarde uitspraken is klaagster op verzoek van de politie op 28 mei 2022 beoordeeld. Klaagster verblijft in een ernstig vervuild huis met overal spullen, waardoor er niet in kan worden gelopen. Een gesprek is niet mogelijk door haar uitgebreide paranoïde waanideeën over bijvoorbeeld hersens die gegrild worden en hekserij.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. D. dat er in de kliniek sprake is van een forse ontremming en agitatie. Klaagster is steeds in conflict en ingrijpmedicatie is iedere dag noodzakelijk, hetgeen niet wenselijk is maar zeker wel effect heeft. Het manisch psychotisch toestandsbeeld van klaagster lijkt te verslechteren en er is geen sprake van samenwerking.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat klaagster een negatieve ervaring heeft gehad met olanzapine en dat zij deze medicatie heeft losgelaten in verband met de gewichtstoename en dat zij met Haldol wil continueren.

Op de vraag wanneer klaagster naar huis kan antwoordt aangeklaagde dat klaagster, zolang er geen sprake is van samenwerking en zij de medicatie weigert, niet naar huis kan. Gedurende de opname is er bij klaagster een beeld te zien van ernstig gedesorganiseerd en chaotisch gedrag. Zij is niet te volgen in haar verhaal en kan bij tegenspraak zeer dysfoor raken. Er is geen ziektebesef en -inzicht. Over het perspectief antwoordt zij dat klaagster haar dossier heeft vernietigd en dat zij enkel kan afgaan op het FACT-dossier. Bovendien is er een mogelijke dreiging dat de verhuurder overgaat tot een uithuisplaatsing.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 31 mei 2022 genomen crisismaatregel en de op 3 juni 2022 door de rechtbank afgegeven machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 31 mei 2022 en 3 juni 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 31 mei 2022 en 3 juni 2022 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klaagster heeft hier tegenovergesteld dat bij haar geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat er geen sprake is van een manisch psychotisch toestandsbeeld en dat er niets met haar aan de hand is. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de rechtbank op 30 mei 2022 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging is gekomen dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klaagster bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klaagster ter zitting geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. Art.7:1 Wvvgz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich onder meer op 31 mei 2022 en 3 juni 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft op 31 mei 2022 en 3 juni 2022 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 31 mei 2022 en 3 juni 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissingen gegeven en haar op 31 mei 2022 en 3 juni 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde, via het verweerschrift en dat wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat zonder de opname en het toedienen van medicatie een zodanig psychotisch

toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar manisch psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel voor de veiligheid van klaagster zelf en voor derden. Er zijn ernstige zorgen in de thuissituatie in het kader van haar manisch-psychotische decompensatie. Het huis is vervuild. Zij slaapt in een tent van zilverfolie, verbrandt papieren in een pan en knipt elektriciteitsdraden door. Klaagster heeft het over de politie die geen politie zou zijn en over burens die sinds kort een andere - zwarte- blik in hun ogen hebben en het op haar gemunt hebben. Ook zouden er continu kinderen op straat mishandeld worden. Op de afdeling is klaagster geagiteerd en provocerend in contact. Zij weigert medicatie, dat tot verbetering van functioneren en een vermindering van zowel manische- als psychotische klachten kan leiden. Ingrijpmedicatie was noodzakelijk, omdat klaagster erg onrustig, geprikkeld, geagiteerd en provocerend naar derden was, waardoor de situatie richting het gebruik van fysieke agressie dreigde te escaleren.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg in de vorm van het opnemen in een accommodatie en het toedienen van (nood) medicatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klachten voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie verklaart de klachten **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:

Klachtonderdeel 1. **Ongegrond**

Klachtonderdeel 2. **Ongegrond**

De commissie ziet, nu de klacht ongegrond is verklaard, geen aanleiding om een schadevergoeding toe te kennen.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. M.M. Kok, voorzitter,

Dhr. drs. T.M. Lenz, psychiater,

Mw. M.P. Bom - Bos, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.